

"Lombardzii" și Elena Moșuc, imaginea Succesului la Opera Maghiară de Cluj-Napoca

Arhivă : ▾

Publicat: luni, 30 Septembrie 2019 , ora 22.45

SHARE

Desprinsă dintre ofertele cu care teatrele noastre lirice s-au prezentat la început de stagiune – toate, noi producții cu distribuții atractive, ”oferta” **Operei Maghiare din Cluj Napoca** s-a detașat – suscitând atât interesul public cât și cel al criticilor muzicali (din străinătate) – cu o operă **în premieră națională pe afiș** și cu... **cea mai bună soprană a anului** – conform prestigioaselor premii *Stella della Lirica*, veritabile ”Oscaruri” pentru artiștii lirici - **în fruntea distribuției**. Concret, cu **”Lombardzii” și Elena Moșuc!** – sau, în mai multe cuvinte, cu oferta celei de-a IV-a opere din creația lui Giuseppe Verdi - purtând titlul complet *I Lombardi alla Prima Crociata* - o partitură verdiană a anului ”de galeră” 1843 a cărei, rară punere în scenă, a fost chiar și pe plan internațional, mereu, un eveniment - și, *debutul Elenei Moșuc într-un rol nou*, lung și problematic la ambele niveluri de expresie - vocală și scenică: Giselda; Elena Moșuc, nu numai *Soprana anului 2019* și deținătoarea unui *Oscar della Lirica* ci, de aproape 3 decenii, una dintre puținele soprane contemporane care au ajuns la *esențele* belcantoului italian - considerat de mulți, cel mai elaborat stil de cânt.

N-am avut, prin urmare, nici o șovăire între oferte. Și, după ce am ales, nici cel mai mic regret. Producția operei ”Lombardzii” vizionată de mine în seara de **29 septembrie** la Opera Maghiară din Cluj proiectând în afară: în primul rând imaginea unui colectiv artistic - ce-și respectă publicul, invitații și se respectă pe sine - iar, în al doilea rând, preocuparea lui **Szep Gyula** - Directorul instituției - de a îmbogăți repertoriul teatrului cu titluri noi, prezentate în premieră națională - dacă se poate, conferind astfel substanță și, mai ales, ”plus valoare” respectivelor stagiuni.

Cum a fost spectacolul oferit de Opera Maghiară din Cluj-Napoca?

Frumos, echilibrat și coerent! Cu mici scăpări artistice și definit, mai puțin prin *culoare* - personal, nici nu agreez strategia unor teatre de ”a lua ochii publicului” prin scenografiile și costumele pestrițe! – și, mai mult, prin... *sunet*: Corul și Orchestra Operei Maghiare din Cluj dirijate de **Kulcsar Szabolcs** făcând dovada unei pregătiri – ireproșabile, iar cântăreții-soliști, dovada unei minunate colaborări artistice cu dirijorul, precum și între ei.

Nu trebuie să ucizi...cu atât mai puțin în numele vreunei credințe! - este mesajul producției a semnat de regizorul – invitat din Ungaria, **Nemedi Csaba**, cu toate că subiectul operei verdiene glorifică tocmai cruciadele creștine organizate împotriva crotropitorilor musulmani ai Orașului Sfânt din perioada anilor 1096-1291. Să nu ucizi, nici măcar în numele lui Dumnezeu ! - Nemedi Csaba lăsând în plan secundar cele 2 povești ”de viață”, pe care Verdi le desfășoară în paralel: tragedia creștinului Pagano – care, după ce și-a ucis din greșală tatăl (crezând că era fratele său Arvino, căsătorit cu femeia de care, la rândul lui se îndrăgostise) se izolează în viața de pustnic pentru ca apoi să se înroleze în armata cruciaților lombarzi și să moară pe câmpul de luptă, ca apărător al credinței creștine; și povestea de dragoste dintre fiul conducătorului otoman, Oronte și fiica Viclindei, Giselda - luată ostatică în Jerusalem, dragoste ce-l determină pe musulman să se creștineze.

Referirile acțiunii operei la război sunt soluționate, simplu de regizor, imaginând -din câteva panouri- un imens album cu fotografii și proiecții video, album pe care: Giselda, Oronte, Viclinda și Pagano îl răsfoiesc pe rând. Iar numeroasele procesiuni ce traversează opera, ”plimbând” mulțimea (corul) de colo-colo sau, așezând-o frumos, în *logiile* - ingenios încorporate decorului de elvețianul **Gilles Gubelmann**, ca la spectacol. Un spectacol în care regizorul ungar convertește, de fapt, întreaga acțiune a operei ”Lombarzii” în *formatul* vizual al începutului de veac XX; și în care, ne este indusă ideea – nici formidabilă, nici supărătoare! – cum că Giselda ar fi o ”greșeală” de tinerețe a Viclindei, sedusă de un Pagano cu apucături ”don juanice” și nu a lui Arvino...

Dar, deși cu soluții vizuale interesante, valoarea producției cu *I Lombardi alla Prima Crociata* prezentată de Opera Maghiară din Cluj-Napoca nu constă, totuși, în *imagine* ci, după cum am mai spus, în...*sunetul* ei. Un sunet: precis și bine dozat la nivelul orchestrei, urmărind îndeaproape vocile în momentele corale sau soliste; sunet – curat, *verdian*, concertând în cel mai onest parteneriat, eforturile tuturor artiștilor din distribuție .

Când un rol ca Giselda este interpretat de o artistă ca Elena Moșuc...

Giselda este rolul cel mai lung, cel mai dificil și cel mai bine conturat din opera *I Lombardi alla Prima Crociata*. Un rol de soprană compus de Verdi - privind încă peste umăr spre Bellini și, special, pentru Erminia Frezzolini - la vremea respectivă, una dintre cele mai apreciate interprete ale repertoriului belcantistic și o artistă de mare delicatețe ca apariție scenică – așa cum este, la rândul ei, soprana **Elena Moșuc** pentru Prezentul nostru. Ca tip de vocalitate, rolul favorizează vocalitatea *di agilita*. Iar ca tip de cânt, cel *di bravura*. Are o scriitură înaltă (contra-do-uri și contra-re-uri) pe frază dramatică... și solicită interpretei, nu numai o concentrare de lungă durată ci și rezistență vocală - pentru că personajul se află aproape tot timpul pe scenă și cântă, pe lângă 3 momente solistice foarte dificile: un duet lung și important - cu Oronte, terțetul ”botezului”- atât de dificil prin ambianța mistică pe care trebuie s-o creeze - din actul al III-lea și participă, la aproape toate scenele de ansamblu..

Prin urmare, nu orice soprană lirico-spintă poate interpreta cu succes acest rol. Ci, numai o soprană cu un registru acut sigur și o tehnică infailibilă, ajunsă la maturitatea vocală și experiența de spectacol ale Elenei Moșuc. O artistă capabilă să ia în stăpânire scena, încă de la prima ei apariție. Și să domine apoi întregul spațiu acustic al spectacolului.

Prin ce anume s-a distins însă spectacolul sopranei **Elena Moșuc** în seara de 29 septembrie?

Printr-un lirism iradiind inocență și fragilitate în aria din actul I, Rugăciunea Giseldei (**Te Vergin Santa Invoco – Salve Maria**). Prin, exact angajarea de care avea nevoie recitativul **Oh, madre dal cielo**, un splendid *fraseggio* și un Re acut prelung, în pianissimo - cum numai o...”Regina del Belcanto” ar fi putut intona! - în Cadenza ariei **Se vano il pregare**, precum și prin eroismul de care avea nevoie Cabaletta **No, no giusta causa**, din actul al II-lea. Nu a forțat nimic: nici volumul vocii, nici tempourile... ci doar și-a etalat măiestria, nivelul artistic la care a ajuns în aproape 3 decenii de muncă dedicată și fără încetare. Pentru ca, în ultimul act, **Viziunea Giseldei** și Cabaletta **Non fu sogno** - de mare virtuzitate, intonate cu precizie, curaj și cu...doza de dramatism de care era nevoie, să ne prezinte o Elena Moșuc – neobosită după aproape 2 ore de spectacol, la finalul unui debut de rol care s-a dovedit a fi, nu numai gândit și lucrat în cele mai mici amănunte, ci și croit parcă de Verdi pe dimensiunile vocii și personalității sale.

Admirabil a fost și duetul Elenei Moșuc cu tenorul **Pataki Adorjan** din actul al III-lea. Acesta din urmă, un Oronte – onest, prezentând celebra arie **La mia letizia infondere** cu glas proaspăt, plin de elan și oferind cel mai bun moment artistic al său, în duetul cu Moșuc: **Oh belle, a questa misera**. O bună alegere pentru rolul Arvino - tatăl Giseldei, rol de tenor așezat în umbra lui Oronte de Verdi, s-a dovedit a fi, tenorul **Sorin Lupu**. Ca și bașii: **Gergely Arnold** - în rolul Pirro și **Manyoki Laszlo** – în rolul Acciano, tiranul Antiohiei. Dar, mai ales, basul-invitat de la Opera din Budapesta, **Kovacs Istvan** – ca interpret al complexului rol Pagano - prezentat în actul I de Nemedi Csaba cu caracterul lui Don Giovanni –și devenit apoi Eremit.

Kovacs Istvan este un artist cu o voce de bas excepțională. O voce cu un timbru frumos și o neobișnuită elasticitate, pilotată de un artist inteligent și foarte bine școlit. Un artist care a reușit să confere prin profunzimea vocii sale, un minunat extaz mistic ”terțetului botezului”și să transforme momentul, într-unul dintre cele mai frumoase momente artistice ale spectacolului.

Nu am să închei aceste rânduri fără a evidenția și contribuția artistică a sopranelor: **Barabas Zsuzsa** (Viclinda) și **Hary Judit** (Sofia); pe aceea a violonistului **Barabas Sandor** din preludiul concertant al actului al III-lea constând într-un solo lung - scris de Verdi ca o replică instrumentală la ornamentica ariilor de coloratură pentru voce, pe care concert-maistrul Orchestrei Operei Maghiare din Cluj-Napoca l-a susținut fără cusur; evoluția **Corului** – în general și, mai ales, în actul al III-lea, celebrul **O Signore, dal tetto natio**; sau, a adăuga despre dirijorul **Kulcsar Szabolcs** că este, în opinia mea, unul dintre cei mai buni dirijori de operă ai actualității românești.

Kulcsar Szabolcs, un dirijor – extrem de suportiv pentru soliști, cu o foarte bună intuiție a tempourilor, care a condus, cu gest sigur și eficient premiera operei ”Lombarzii” și a contribuit –masiv! – la crearea unui adevărat eveniment operistic românesc.

Luminita Arvunescu

Cronici

Înapoi

[Echipa](#) | [Frecvențe](#) | [Grilă programe](#) | [Parteneri](#) | [Statutul jurnalistului Radio Romania](#)

Copyright © 2000 - 2018 SOCIETATEA ROMÂNĂ DE RADIODIFUZIUNE

Str. General Berthelot, Nr. 60-64, RO-010165, București, România